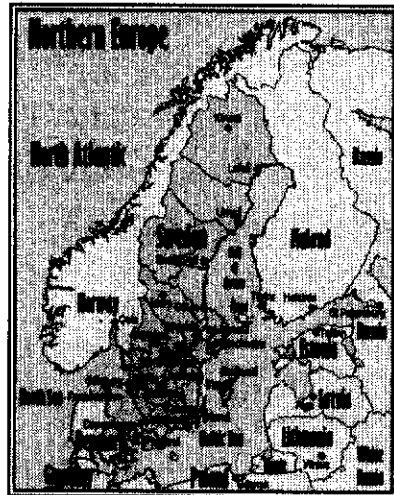

บทนำ การศึกษาของประเทศไทย-เดนมาร์ก

1. ลักษณะสภาพทั่วไป (General Background)

ประเทศเดนมาร์กเป็นประเทศเล็กๆ ประเทศหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียอยู่ทางทิศเหนือของยุโรป ซึ่งติดกับทะเลเหนือ (North Sea) และทะเลบอลติก (Baltic) ประกอบด้วยพื้นที่ 16,630 ตารางไมล์ หรือ 43,000 ตารางกิโลเมตร ที่มีส่วนประกอบของคาบสมุทรจัตแลนด์ (Jutland) ที่ยื่นออกไปในทะเลเหนือ ประเทศเดนมาร์กปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พลเมืองของประเทศประมาณ 5,133,300 คน (ข้อมูลปี ค.ศ. 1993) ซึ่งส่วน

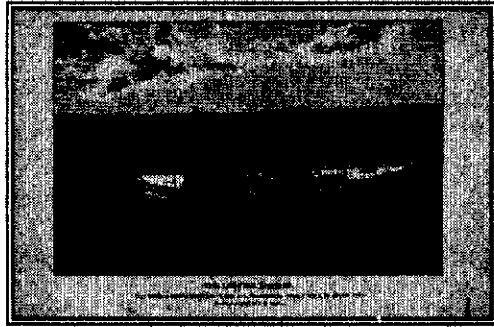

ใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ นิกายลูเธอรัน (Lutheran) เมืองหลวงเดนมาร์กคือ โคเปนเฮเกน (Copenhagen) ซึ่งเป็นศูนย์รวมสถาบันทางการเมือง สถาบันการค้า และสถาบันทางการศึกษา (Webster's New Encyclopedic Dictionary, 1993 : 72)

ภูมิประเทศเดนมาร์กคล้ายคลึงกับเนเธอร์แลนด์มากกว่านอร์เวย์หรือสวีเดน เศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการประมงและการเกษตรตั้งแต่ปี ค.ศ.1985 เป็นต้นมา สภาพการณ์เศรษฐกิจของประเทศได้ขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมที่เป็นสินค้าส่งออกถึง 75 เปอร์เซ็นต์ เกษตรกรรม 17 เปอร์เซ็นต์ และการประมง 4 เปอร์เซ็นต์ (Royal Danish Ministry of Foreign Affairs, เอกสารแผ่นพับ) ถึงแม้ว่าเดนมาร์กอุตสาหกรรมจะมีการทำอุตสาหกรรม แต่ผลผลิตทางเกษตรกรรมยังมีผลต่อการดำเนินวิถีชีวิตของชาวเดนมาร์ก ผลผลิตของประเทศส่วนใหญ่จะส่งขายในรูปแบบของสหกรณ์ (Cooperation) ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญมากต่อการตลาด นอกจากนี้สหกรณ์จะมีหน้าที่ควบคุมคุณภาพของผลผลิต การสหกรณ์ของเดนมาร์กมีชื่อเสียงมาก และเป็นวิธีที่ใช้ประโยชน์ในระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมที่ใช้กันแพร่หลายในประเทศต่างๆ อีกด้วย

2. พัฒนาการทางการศึกษา (Development of Schooling)

การศึกษาของเดนมาร์กในโบราณนั้นจะเน้นหนักในด้านการประกอบอาชีพมากกว่าที่จะศึกษาหาความรู้ในระบบโรงเรียน โดยเฉพาะความรู้ในการประมง การเกษตรกรรม สำหรับการศึกษาทั่วไปถือได้ว่า นักบวชชาวคริสต์มีบทบาทมากที่สุด

สอนให้อ่านและเข้าใจอย่างถ่องแท้และลึกซึ้งในคัมภีร์ทางศาสนา จนกระทั่งศตวรรษที่ 18 นักบวชเหล่านี้ได้รับอิทธิพลแนวทางการจัดการศึกษาแบบยุโรปที่เน้นการศึกษาเพื่อปวงชน (Mass Education) จึงมีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในเขตต่าง ๆ โดยเฉพาะการศึกษาเพื่อคนจนในชนบท จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1814 การทดลองการจัดตั้ง

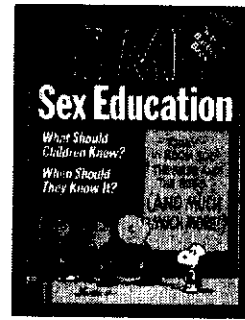
โรงเรียนได้ขยายและมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น และนับเป็นปีแรกที่มีการประกาศใช้การศึกษาภาคบังคับ (Compulsory Education) หรือภาษาเดนมาร์กเรียกว่า Folkeskolen หลังสงครามนโปเลียน (Napoleon Wars) ซึ่งการศึกษาภาคบังคับของเดนมาร์กนี้จะมีหมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในสมัยนั้น (Almucskolar) นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามีโรงเรียนเอกชนเกิดขึ้นมากมาย (Independent Schools) ซึ่งเป็นแนวความคิดของ N.F.S. Grundtvig Kresten Kold

สำหรับการศึกษามัธยมศึกษาใน ปี ค.ศ. 1903 รัฐบาลเดนมาร์กได้พยายามรวมเอาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเข้ากับระดับประถมศึกษา จะมุ่งเน้นสอนทางด้านวิชาการเป็นหลัก ในสมัยนี้รัฐบาลได้พยายามสร้างรอยต่อทางการศึกษา ซึ่งเรียกชื่อโรงเรียนว่าโรงเรียนระดับกลาง (Middle Schools) ปรากฏว่าโรงเรียนลักษณะนี้มีอยู่ทั่วไปตามเมืองต่าง ๆ

จนกระทั่ง ค.ศ. 1958 รัฐบาลได้ออกกฎหมายให้โรงเรียนประถมศึกษา (Folkeskolen) มีระยะเวลาเรียน 7 ปี นักเรียนสามารถเลือกเรียนเพิ่มเติมได้ดังนี้

1. มีวิชาฝึกปฏิบัติอีก 3 ปี (Real - Afdeling) ซึ่งจะมีการสอบในการเรียนสุดท้ายของปีที่ 2
2. เรียนเพิ่มอีก 3 ปี มีการสอบปฏิบัติในปีที่ 3 เรียกว่า Real - eksamen
3. เรียนวิชาการล้วนเรียกว่า Gymnasium

ในปี ค.ศ. 1972 – 1973 กระทรวงศึกษาธิการของเดนมาร์กได้ออกกฎหมายประถม-ศึกษาแบบใหม่ กำหนดให้เด็กเรียน 9 ปี นักเรียนจะต้องเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเป็นวิชาแรก และเลือกเรียนได้อีก 2 ภาษา คือ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน นอกจากนี้วิชาที่มีการสอนในระดับประถมศึกษา คือ การอ่าน การเขียน ภาษาเดนมาร์ก สิ่งที่เป็นจุดเด่นในการศึกษาระดับนี้คือ โรงเรียนจะบรรจุวิชาเพศศึกษา (Sex Education) และวิชาการจราจร (Traffic Education) ไว้ให้เด็กได้เรียนด้วย

ตามกฎหมายโรงเรียนมัธยมศึกษาวิสามัญศึกษา ค.ศ. 1903 มีรอยต่อโรงเรียนประถมศึกษา กับมัธยมศึกษา โดยมีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนกลาง (middle School) ขึ้น โดยอาศัยหลักสูตร 4 ปี หรือ 5 ปี ของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นต้นแบบในการเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนกลางได้แยกสาขา 1 ปี เพื่อสอบไล่เอาประกาศนียบัตรโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการสอบเพื่อให้มาตรฐาน เรียกว่า การสอบ Paeliminareksamen และอีกสาขาหนึ่งใช้เวลาเรียน 3 ปี ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ได้ประกาศนียบัตรในการเตรียมตัวเข้ามหาวิทยาลัย เรียกว่า Metrication or Studentereksamen

ในปี ค.ศ. 1960 การศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาเดนมาร์กได้เริ่มปฏิรูปกันเรื่อยมา จนกระทั่งปี ค.ศ. 1970 ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดของการศึกษาในเดนมาร์กทั้งนี้เพื่อจุดประสงค์ 2 ประการ คือ

1. การเรียกร่องแบบใหม่ที่มีผลต่อการศึกษา โดยพัฒนาทางอุตสาหกรรม
2. การตกลงอย่างกว้างขวางเพื่อให้การศึกษาช่วยคลี่คลายอุปสรรคทางสังคม

(เรื่องศรี ศรีทอง, 2524 : 21)

กฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการศึกษาในสมัยนั้น คือ

1. การศึกษาภาคบังคับกำหนด 9 ปี
2. การเรียนทั่วไปใช้เวลา 9 ปี รวมทั้งปีที่ 10 ซึ่งถือว่าเป็นการเรียนโดยสมัครใจ
3. การศึกษาระดับอาชีวศึกษาแบบใหม่ มีการสอนเบื้องต้นที่สูงขึ้นไป

หลังจากปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา รัฐบาลเดนมาร์กได้ขยายหลักสูตรให้มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะทางด้านอาชีวศึกษา และหลักสูตรที่เอื้อให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนในระดับสูง เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีความรู้เพียงพอที่จะอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างดี โดยวิธีการ

กลับมาเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่ารัฐบาลเดนมาร์กสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตนั่นเอง

จุดมุ่งหมายการศึกษา (Goals of the Education System)

รัฐบาลได้วางจุดมุ่งหมายทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. การศึกษาในระดับประถมศึกษา (Folkeskole) และมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น โรงเรียนและผู้ปกครองจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อแสวงหารูปแบบ วิธีการสอน ในการพัฒนาศักยภาพของเด็ก
2. การศึกษาจะต้องส่งเสริมในการเรียนของนักเรียนเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง
3. โรงเรียนจะต้องส่งเสริมให้เด็กนักเรียนรู้จักรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะสังคมประชาธิปไตยแบบเดนมาร์ก
4. โรงเรียนจะต้องสามารถจัดสร้างหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นได้ (Ministry of Education, 1979 : 15)

จะเห็นได้ว่าการศึกษาระดับของเดนมาร์กมีระยะเวลา 9 ปี เป็นลักษณะโรงเรียนผสม และรัฐบาลได้มุ่งเน้นให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน นอกจากวิชาบังคับแล้วยังมีวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพเข้ามาอีกทั้งบังคับเรียนและให้เลือกเพื่อสร้างประสบการณ์การทำงานและการเรียนรู้วิธีการทำงานแก่เด็ก

3. ระบบการศึกษา (Educational System)

การศึกษาในประเทศเดนมาร์กเหมือนกับการศึกษาในประเทศอื่น ๆ ในโลก คือการศึกษาจะนิยมจัดออกเป็น 4 ระดับด้วยกัน คือ

1. ระดับอนุบาลศึกษา (Kindergarten or Pre - Primary School)
2. ระดับประถมศึกษา (Primary Education)
3. ระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education)
4. ระดับอุดมศึกษา (Higher Education)

3.1 ระดับอนุบาลศึกษา (Kindergarten)

การศึกษาในระดับนี้จะรับเด็กนักเรียนตั้งแต่อายุ 3 - 6 ปี ซึ่งบางครั้งเรียก การศึกษาในระดับนี้ว่า Folkeskole ด้วย

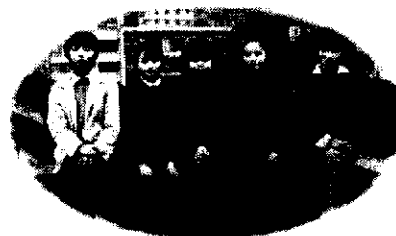

เหมือนกับประถมศึกษา การศึกษาในระดับนี้ไม่ถือว่าเป็นการศึกษาภาคบังคับ ส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทักษะการใช้มือ (ทักษะการใช้ก้ามเนื้อ) ตลอดจนการหัดคิดคำนวณเบื้องต้น เช่น การบวก ลบ โดยอาศัยอุปกรณ์หรือสื่อทางการศึกษาเข้ามาช่วย ปัจจุบันนี้โรงเรียนอนุบาลของเดนมาร์กทั้งภาคบังคับและเอกชนต่างมุ่งเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์มากขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นอุปกรณ์ทางการศึกษาที่สำคัญอีกประการหนึ่งเงินอุดหนุนสำหรับโรงเรียนอนุบาลนั้นส่วนใหญ่เทศบาลจะเป็นผู้จ่ายเงินช่วยเหลือ ปัจจุบันชาวเดนมาร์กมากกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนมากกว่าเดิม ซึ่งมีผลมาจากการแบ่งเบาภาระดูแลของ ผู้ปกครองด้วย

3.2 ระดับประถมศึกษา (Primary Education)

การศึกษาระดับนี้ถือว่าเป็นการศึกษาที่รัฐบาลจัดให้ฟรี และเป็นการศึกษาภาคบังคับด้วย เด็กนักเรียนจะต้องเรียนระดับประถมศึกษา 6 ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Lower Secondary Education) อีก 3 ปี รวมเป็น 9 ปี เด็กนักเรียนจะเริ่มเข้าเรียนเมื่ออายุ 7 ปี จนถึงอายุ 15 ปี ถึงจะพ้นจากการศึกษาภาคบังคับ

หลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาเหมือนหลักสูตรทั่ว ๆ ไปคือ ปีที่ 6 ขึ้นไป จะต้องเรียนภาษาต่างประเทศหนึ่งภาษา คือ ภาษาอังกฤษและภาษาเยอรมัน นอกจากนี้ยังต้องเรียนภาษาเดนมาร์ก สวีเดน และนอร์เวย์ด้วย ผู้ที่จะเรียนในระดับมัธยมศึกษา

ต้นจะต้องเรียนภาษาต่างประเทศที่สองและคณิตศาสตร์ ปีสุดท้ายจะต้องสอบวิชาใดวิชาหนึ่งที่ตน สนใจ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเด็กก่อนออกจากโรงเรียนเมื่อพ้นเกณฑ์บังคับ

วิชาพื้นฐานในโรงเรียนประถมคือ การเขียนอ่านปากเปล่า ภาษาเดนมาร์ก เลขคณิต ศาสนาคริสต์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ พลศึกษา ดนตรี การออกแบบ หัตถกรรม ในบ้าน การเย็บปักถักร้อย เพศศึกษา และการจรรยา ครูโรงเรียนประถมศึกษาได้รับการฝึกที่วิทยาลัยการฝึกหัดครู และที่ศูนย์ในมหาวิทยาลัย การสอนได้รวมทั้งวิชาทั่วไปของโรงเรียนและการแนะนำต่อทฤษฎีการสอนจิตวิทยาและภาคปฏิบัติ

ความมุ่งหมายอันสำคัญของโรงเรียนประถมคือ ต้องการที่จะต้องเสริมสร้างและพัฒนาเด็กทางด้านความถนัดตามธรรมชาติ ความสามารถกลมกล่อมเอาใจใส่และให้ความรู้เป็นประโยชน์ต่อเด็ก การสอนวิชาศาสนาจะต้องเป็นไปตามคำสอนศาสนาคริสต์นิกาย ลูเธอรันซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ

3.3 ระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education)

การศึกษาในระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. มัธยมศึกษาตอนต้น (Lower Secondary Education)
2. มัธยมศึกษาตอนปลาย (Upper Secondary Education)

กล่าวโดยความเป็นจริงแล้ว การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเดนมาร์กจัดรวมอยู่กับประถมศึกษา กฎหมายการศึกษา ค.ศ. 1937 มีผลบังคับทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นรวมอยู่กับโรงเรียนประถมศึกษาก็ได้ หรือจะรวมอยู่กับมัธยมศึกษาตอนปลายก็ได้ โดยมีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนกลาง (Middle School) เป็นสะพานเชื่อม 1 ปี แล้วเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอีก 3 ปี จึงสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย

การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้นปีที่ 1 (นับเป็นปีที่ 7 ต่อจากประถมศึกษา) จะเริ่มเรียนวิชาการงานอาชีพพื้นฐาน (Basic Vocational Education) รวมทั้งการฝึกปฏิบัติ (Apprentice Education) ซึ่งนับว่าเป็นข้อดีของการศึกษาในระดับนี้ที่มุ่งเตรียมตัวให้เด็กนักเรียนได้ออกไปสู่สังคมของการทำงานอย่างแท้จริง

มัธยมศึกษาตอนปลาย (Upper Secondary Education) ความมุ่งหมายของการเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ก็คือ เป็นการสอนวิชาสามัญทั่วไปเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนชั้นอุดมศึกษาหรือวิชาชีพชั้นสูงต่อไป การศึกษาในระดับนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Gymnasium แยกออกเป็น 2 โปรแกรม คือ โปรแกรมภาษาและโปรแกรมคณิตศาสตร์ โดยมีวิชาเรียนดังนี้

โปรแกรมภาษา จะเรียน

1. ภาษาปัจจุบัน (Modern Language)
2. ดนตรีและภาษาอื่น ๆ
3. สังคมศึกษา
4. ภาษาคลาลสิก (Classic Language)

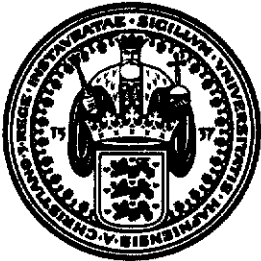

โปรแกรมคณิตศาสตร์ จะเรียน

1. คณิตศาสตร์และฟิสิกส์
2. คณิตศาสตร์และสังคมศึกษา
3. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและคณิตศาสตร์

อนึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ได้มีกระบวนการวิชาการเตรียมตัวในการเรียนขั้นสูงต่อไป (Higher Preparation Course) ซึ่งปรากฏว่าได้รับความนิยมจากนักเรียนมาก การสอนทั่วไปเป็นหน้าที่หลักของกระทรวงศึกษาธิการ มีทั้งการสอบข้อเขียนและสอบปากเปล่า ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้จัดตั้งคณะกรรมการการสอบ เรียกว่า เซนเซอร์ (Censor) คณะกรรมการสอบไล่นั้นจะรวมคณะแผนกปฏิบัติและภาคทฤษฎีเข้าด้วยกันเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน นักเรียนที่สอบไล่ได้ประกาศนียบัตร Studentercksamen สามารถเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

3.4 ระดับอุดมศึกษา (Higher Education)

มหาวิทยาลัยโคเปนเฮเกน (Copenhagen University) เป็นวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1479 มหาวิทยาลัย Aarhus เป็นมหาวิทยาลัยแห่งที่สองของเดนมาร์ก การที่นักศึกษาจะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้นั้นจะสอบให้ได้ของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก่อน และต้องสอบ Examen Artium หรือสอบให้ได้ประกาศนียบัตร H F Higher Preparatory Examination หรือสอบให้ได้ประกาศนียบัตร Higher Commercial Examination ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยโคเปนเฮเกนให้เป็นแม่แบบการจัดการศึกษาแบบใหม่ของมหาวิทยาลัยทั้งหลาย การจัดการศึกษาแนวใหม่นี้จะเน้นการฝึกปฏิบัติให้นักศึกษา (Under Graduated) แสวงหาความรู้เอง โดยมีอาจารย์ผู้สอน (Professor) เป็นผู้แนะนำ มหาวิทยาลัยโคเปนเฮเกน และมหาวิทยาลัย Aarhus เปิดสอนทั้งหมด 5 คณะ

1. คณะเทวศาสตร์ (Theology Faculty)
2. คณะสังคมศาสตร์ (Social Science Faculty)
3. คณะแพทยศาสตร์ (Medical Faculty)
4. คณะมนุษยศาสตร์ (Humanities)
5. คณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Natural Scienus)

ส่วนมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนทางด้านครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์นั้นเริ่มมีการเปิดสอนครั้งแรกที่มหาวิทยาลัยแห่งเมือง Odene ในปี ค.ศ. 1964 และได้เปิดสอน 3 สาขาหลักวิชาดังนี้

1. มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และภาษาปัจจุบันหรือภาษาสมัยใหม่
2. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
3. อนามัยศึกษาและพลศึกษา (Medical and Physical Education) (Clark, B.R. and Neave, G.R., 1992 : 181)

ด้วยความหลากหลายของสาขาวิชามหาวิทยาลัยสามารถเปิดสอนได้เพิ่มขึ้นจึงทำให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของเขาเหล่านั้น สำหรับการเรียนปริญญาโท และปริญญาเอกจะเน้นทางวิจัย (Research) เป็นหลัก การเรียนปริญญาโท บางสาขาวิชานั้นจะมีการเรียนกระบวนกรวิชาต่างๆ ที่เรียกว่า Courses work เสร็จแล้วสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) จบได้ปริญญาโท หรือมีทั้งการเรียน Courses work และทำการวิจัย (Thesis) หรือสารนิพนธ์ (Long Paper) เสร็จแล้วสอบได้ปริญญาโทเช่นเดียวกัน การเรียนใช้เวลาประมาณ 2 ปี ส่วนการเรียนปริญญาเอกนั้นเน้นการแสวงหาข้อค้นพบใหม่ (Dissertation) จะใช้เวลาศึกษาประมาณ 3 - 5 ปี

ปัจจุบันนี้มหาวิทยาลัยทุกแห่งในเดนมาร์กได้มีโครงการร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษากับมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในทวีปเอเชียและทวีปอเมริกา รวมทั้งยุโรป มหาวิทยาลัยของเดนมาร์กนิยมส่งอาจารย์ไปศึกษาดูงานต่างประเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ นอกจากนี้ยังปรากฏว่ามหาวิทยาลัยต่างๆ ยังให้ทุนทางการศึกษาแก่ประเทศกำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาทั้งหลายด้วย

3.4.1 การฝึกหัดครู (Teacher Training)

ครูโรงเรียนทั่วไปรับการศึกษาที่วิทยาลัยการฝึกหัดครูซึ่งแยกมาจากมหาวิทยาลัย วิทยาลัยแห่งแรกตั้งขึ้นโดยพระสอนศาสนากลางศตวรรษที่ 18 ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง ครั้งแรกหลักสูตร 3 ปี รับผู้หญิงด้วย ปี ค.ศ. 1894 วิทยาลัยของรัฐและเอกชน

ได้มีฐานะเท่าเทียมกัน ปี ค.ศ. 1930 ได้ขยายเวลาเรียนเป็น 4 ปี และในปี ค.ศ. 1954 มีหลักสูตรพิเศษ 3 ปี สำหรับผู้มีประกาศนียบัตรสอบผ่านมหาวิทยาลัย

ตามกฎหมายการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกหัดครู ปี พ.ศ. 2497 การผลิตครูวิทยาลัยครูมีอยู่ 3 ประเภท คือ

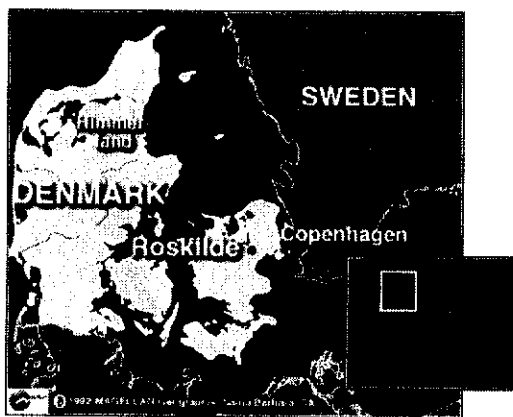
1. ครูสอนเด็กเล็กใช้เวลา 2 ปีครึ่ง รับเฉพาะนักเรียนหญิง จบแล้วสอนชั้นประถมตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 นอกจากนี้ยังมีการจัดการสอนเป็นพิเศษ 1 ปี เพื่อเตรียมสอบเข้าเรียนในวิทยาลัยครูที่ผลิตครูสำหรับสอนเด็กเล็ก ไม่มีการบังคับแล้วแต่ความสมัครใจของผู้เรียน

2. ครูสอนในโรงเรียนประถม ใช้เวลา 4 ปี ถ้าสอบเข้าเตรียมมหาวิทยาลัยได้แล้วเรียนเพียง 3 ปีเท่านั้น ในระยะ 2 ปีหลังของการเรียนจัดให้มีการเรียนวิชาเฉพาะหรือวิชาเอกเพื่อเตรียมตัวออกไปทำการสอนชั้นประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้น

3. ครูสอนในโรงเรียนอนุบาลใช้เวลาเรียน 2 ปี

ผู้ที่ประสงค์ที่จะเป็นครูในโรงเรียนมัธยมตอนต้นหรือมัธยมตอนปลาย ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาจากมหาวิทยาลัยแล้ว นอกจากนี้มีการผลิตครูสำหรับการเขียนงานไม้และวิชาหัตถศึกษา มีวิทยาลัยเอกชนผลิตครูคหกรรมศาสตร์อยู่ 3 แห่ง ที่มหาวิทยาลัยอายุสสอนวิชาพิเศษชั้นสูง สถาบันการพลศึกษาศาสตร์เดนมาร์กเป็นผู้ผลิตครูพลศึกษา

(เรื่องศรี ศรีทอง, 2524 : 25 - 26)

ในปี ค.ศ. 1972 เป็นปีแรกที่มหาวิทยาลัย Roskilde ได้จัดตั้ง ศูนย์กลางทางวิชาการทางด้านอาชีพครูขึ้น และได้พัฒนาเรื่อยมา ปัจจุบันมีสถาบันที่ทำการผลิตครูมีจำนวน 60 แห่ง ทั้งที่ฝึกอบรมประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (Interdisciplinary content) ครูในเดนมาร์กนอกจากจะทำหน้าที่ในการสอนแล้วยังต้องอบรมเนื้อหาวิชาการให้แก่ชุมชนด้วย ซึ่งชุมชนจะจัดสถานที่ไว้ให้ครูเป็นกลุ่ม ๆ โรงเรียนจะ

เป็นผู้ตัดสินใจว่าจะใช้อุปกรณ์ชนิดใดจึงจะเหมาะสมกับผู้เรียน สำหรับการฝึกอบรมครูหลังจากที่

บรรจุเป็นผู้ประกอบครูแล้วจะได้รับการฝึกอบรมอีก (Further Training) โดยมีวิทยาลัยฝึกอบรมครูเฉพาะ (Teacher Training College) นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอื่นยังรับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกอบรมครูเช่น

1. The Royal Danish School of Educational Studies
2. มหาวิทยาลัยต่างๆ
3. Danmark Laerehojskole (D L H) ซึ่งเป็นสถาบันอบรมและพัฒนา รวมทั้งการค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์
4. สถาบันทางการวิจัยการศึกษาแห่งชาติ (The Danish Institute of Educational Research, D I E R) จะเป็นหน่วยที่รับผิดชอบเงินทุนสนับสนุนการด้านวิจัย
5. คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาและนวัตกรรมแห่งชาติ (The National Council for Development and Innovation, N C D S I) จะมีหน้าที่วางหลักสูตรและกำหนดนโยบายทางการศึกษา (Heinink, A.L. and Braaksma, J., 1993 : 211)

อาชีพครูในเดนมาร์กถือว่าเป็นอาชีพที่จะต้องได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา นอกจากในส่วนของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมครูแล้วยังมีหน่วยงานอื่นอีก แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาสถานภาพของครูและการให้การสนับสนุนการประกอบอาชีพนั้นถือว่าเป็นหน้าที่หลักของแต่ละภูมิภาคหรือท้องถิ่นนั้น ๆ

3.4.2 การศึกษาวิชาชีพ (Vocational / Professional Training)

การศึกษาทางด้านวิชาชีพของเดนมาร์ก จะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การฝึกอบรม (Apprentice ship training)
2. การศึกษาวิชาชีพพื้นฐาน (Basic Vocational Education)

ซึ่งการศึกษาทั้งสองลักษณะจะอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ แต่อย่างไรก็ตามวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ต่างๆ จะสามารถบริหารงานได้ด้วยตนเองได้ และคณะกรรมการของวิทยาลัยจะสามารถสร้างหลักสูตรเองได้ด้วย ส่วนการศึกษาวิชาชีพขั้นสูงนั้น มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเทคนิคเฉพาะทางต่างๆ จะเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น วิศวกรรมสถาบันเหล่านี้ส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ยังมีสถาบันวิชาชีพอื่นที่สังกัดหน่วยงานอื่น เช่น สถาบันจิตรกรรม

แห่งชาติ (The Royal Academy of Fine Arts) จะสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม (Ministry of Cultural Affairs) เป็นต้น

การบริหารของสถาบันทางด้านวิชาชีพนี้จะขึ้นอยู่กับอธิการบดีของมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการของแต่ละสถาบัน ซึ่งจะประกอบด้วยคณะกรรมการของวิทยาลัย ผู้แทนจาก คณะครู นักเรียน และบุคคลทางการบริหารด้านเทคนิค

3.4.3 การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาพิเศษ (Adult and Special Education)

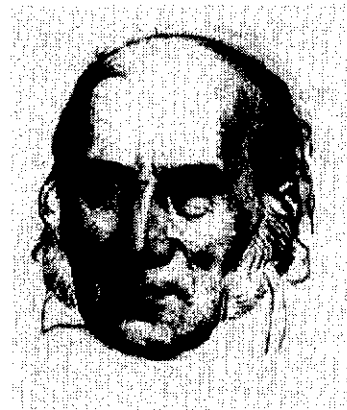
การศึกษาผู้ใหญ่ (Adult Education)

ถ้าจะกล่าวถึงเดนมาร์กในแง่ของการจัดการศึกษาแล้ว รู้สึกว่าชาวเดนมาร์กมีความภูมิใจที่จะกล่าวถึงโรงเรียนประชาชน (Folk High School) เป็นอันดับแรก

การศึกษาผู้ใหญ่ในเดนมาร์กได้ขยายไปสู่ประเทศอื่นในยุโรปในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ลักษณะพิเศษของโรงเรียนก็คือไม่ได้ให้การศึกษาในระดับที่ทั่วไปและนิยมกันมากไปกว่าชั้นมหาวิทยาลัย แต่มุ่งเป็นหลักใหญ่กับวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมไปสู่รายได้บุคคลวิชาต่างๆ ที่เป็นที่สนใจโดยทั่วไป ไม่คำนึงว่าจะต้องเป็นอาชีพหรืออาชีพและสถานะทางสังคมของนักศึกษาเลย

ผู้ที่ตั้งโรงเรียนประเภทนี้ขึ้นเป็นพระชื่อ นิโคไลน์ เฟรดเดอริก เซฟเวอริน กรุนวิก (N.F.S. Grundtvig) ปี ค.ศ. 1783 - 1872

ปี ค.ศ. 1852 คริสเตนโคนด์ ได้ตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่สำหรับพวกเกษตรกรหนุ่มสาว ในที่โรงเรียนประเภทนี้เป็นที่สนใจต่อวงการอุตสาหกรรมด้วยโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาชาติ

นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนสำหรับนักเรียนอายุ 14 - 18 ปี ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาผู้ใหญ่ชนิดหนึ่งเหมือนกัน เน้นด้านการสอนโดยตรงของวิชาภาคปฏิบัติ แต่ไม่ใช่อาชีพแม้จะมีจุดมุ่งหมายด้านอาชีพ ซึ่งทำให้การหางานสะดวกขึ้น ได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐมาก ผู้ที่เรียนจะต้องมีถิ่นอยู่แถวนั้น หลักสูตรมักจะมีเวลา 16 เดือน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนผสม

กล่าวโดยสรุปโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่มีลักษณะดังนี้ คือ

1. เป็นโรงเรียนกึ่งนอน มีนักเรียนส่วนมากกินอยู่ที่โรงเรียน และมีความมุ่งหมายอันสำคัญในการเป็นผู้นำ
2. เป็นการสอนวิชาต่างๆ ไป มีกฎเกณฑ์บังคับให้สอนวิชาชีพหรือสอนเพื่อสอบวิชาขั้นต้นเพื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย
3. เป็นของเอกชนและมีการติดต่อกับสถาบันหลายแห่ง
4. เปิดเรียนในฤดูหนาว 5 เดือน ฤดูร้อน 3 เดือน
5. เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ตามบ้านนอก และมีนักเรียนจากบริเวณใกล้เคียงมาเรียน

ต่อมามีการจัดตั้งโรงเรียนสอนพิเศษขึ้น สอนวิชาเกษตร การเรือน การเพาะชำเป็นต้น
โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ (The Folk High School)

โรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่จัดตั้งขึ้นโดย เอน. เอฟ. เอส. กรุนด์ทวิช. (N.F.S. Grundtvig) เป็นผู้ให้แนวความคิดว่า การที่ชาวเดนมาร์กจะเดินทางไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยจะต้องมองเห็นความสำคัญของสิ่งธรรมดาสามัญก่อน กรุนด์ทวิชได้ให้แนวความคิดว่า "โรงเรียนประชาชนจะเป็นโรงเรียนสำหรับชนทุกชั้นทุกหมู่ของประชาชน" (Folk high school should be a school for all classes and all groups in our people) เขากล่าวต่อไปอีกว่าสถานที่ที่มีความสำคัญทางการศึกษาควรเป็นที่ซึ่งพวกผู้ใหญ่มีโอกาสมาพบ รู้จัก และเรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน กรุนด์ ทวิชมุ่งหวังที่จะจัดตั้ง "โรงเรียนเพื่อชีวิต" (School for life) ขึ้น โดยให้นักเรียนมีโอกาสมารับการอบรมที่ถูกต้อง "ความก้าวหน้าอันจะเป็นทางนำชาวเดนมาร์กไปสู่ความสว่างไสวในชีวิตแต่มั่นคงและแน่นอน" ดังนั้นโรงเรียนประชาชนแห่งแรก ได้เริ่มจัดตั้งขึ้นที่เมืองรอดดิง (Rodding) บนเกาะจัสแลนด์

บุคคลอีกคนหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนประชาชน และควรกล่าวชื่อไว้ก็คือ คริสเตน โคลด์ (Kristen Kold) ซึ่งมีแนวความคิดสอดคล้องกับกรุนด์ ทวิช และได้จัดตั้งโรงเรียนชนิดนี้ขึ้นอีกที่เมืองริสลิงก์ (Ryslinge) บนเกาะฟูเนน เมื่อปี 1851 โรงเรียนแห่งนี้ยังคงรักษาเอาไว้ อยู่ เพื่อเป็นที่ระลึกแก่คริสเตน โคลด์ ชาวเดนมาร์กรู้จักบ้านนี้ดีในนามว่า "Kold House" ปัจจุบันนี้โรงเรียนของโคลด์ได้ย้ายจาก Kold's House

มาตั้งอยู่ริมตัวเมือง โคลด์เป็นผู้ที่ยอมรับให้ผู้หญิงมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนเป็นคนแรกและปรากฏว่าได้รับความนิยมจากชนชั้นกรรมมาชีพอย่างมากมาย

เดนมาร์กได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 1968 โดยรวบรวมเอาการศึกษาที่จัดในเวลาพิเศษประเภทต่าง ๆ ซึ่งจัดอยู่แล้วเป็นปกติมาเป็นเวลาช้านานมารวมจัดเป็นหมวดหมู่ขึ้นเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน ฉะนั้นการศึกษาผู้ใหญ่ของเดนมาร์กจึงหมายถึง

1. โรงเรียนเด็กวัยรุ่น
2. กิจกรรมพิเศษสำหรับเยาวชนของเด็กวัยรุ่น
3. การศึกษาผู้ใหญ่
4. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม
5. กิจกรรมภาคพิเศษของมหาวิทยาลัย
6. โรงเรียนทางไปรษณีย์
7. การศึกษาเวลาพิเศษสำหรับกลาสี

ทั้ง 7 ประการนี้อยู่ภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ แต่ยังมีกรให้การศึกษาแก่ประชาชนซึ่งกระทรวงอื่นเป็นผู้จัด เช่น กระทรวงกรรมกร จัดตั้งโรงเรียนที่เรียกว่า School for Unskilled Workers มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกกรรมกรให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ซึ่งตรงกับความมุ่งหมายของการศึกษาเช่นกัน

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ดำเนินดังนี้

1. โรงเรียนเด็กวัยรุ่น (The Youth School)

รับนักเรียนที่พ้นการศึกษาภาคบังคับแล้ว และมีอายุระหว่าง 14 - 18 ปี มีความมุ่งหมายในการสอนเพื่อให้ความรู้ด้านวิชาชีพเป็นส่วนใหญ่ มีเวลาเรียน 72 ชั่วโมง ในจำนวนนี้ต้องมีการเรียน 24 ชั่วโมง สำหรับสอนวิชาสามัญ ส่วนที่เหลือเป็นการสอนวิชาชีพ โรงเรียนประเภทนี้สอนทั้งภาคกลางวันและเวลาเย็น คืออาจตั้งเป็นเอกเทศ และอาศัยเปิดสอนที่โรงเรียนประถมศึกษา หรือสถาบันอื่นก็ได้ตามความเหมาะสม องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

2. กิจกรรมพิเศษสำหรับเยาวชนและวัยรุ่น (Leisure - time Activities for Children and Young People)

2.1 กลุ่มที่สนใจเด็กและเยาวชน

ความมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมพิเศษนี้เพื่อรวบรวมเด็กที่อยู่ในวัยเรียนซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี เขามารวมกลุ่มจัดสอนพิเศษให้ ซึ่งอาจจะเป็นเวลากลางวันหรือตอนบ่ายหลังเลิกเรียนแล้ว เวลาเรียนวิชาละไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง แต่ไม่มากกว่า 60 ชั่วโมง แต่ละกลุ่มจะต้องมีผู้เรียนไม่น้อยกว่า 10 คน วิธีการต่างๆ ดำเนินคล้าย The Young School แต่พวกนี้จะต้องเสียค่าสมัครหรือค่าลงทะเบียน วิชาที่เรียนมีหลายวิชา เช่น วิชาซีพ ดนตรี ภาษาต่างประเทศ วิชาสามัญที่สอนในโรงเรียน หลักสูตรที่สอนนี้ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการแล้ว

2.2 สมาคมเยาวชน สำหรับผู้มีอายุ 14 – 18 ปี เป็นการฝึกฝนเยาวชนในการดำเนินงานเป็นรูปสมาคม มีการตั้งกรรมการบริหารสมาคม มีวัตถุประสงค์มีการบริหารงานและกำหนดกิจกรรมของสมาคมไว้ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้รับความช่วยเหลือจากเทศบาล ซึ่งเทศบาลต้องดูแลและทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ถ้ากิจกรรมไม่เป็นไปตามความมุ่งหมายก็อาจเลิกล้มชุมนุมได้

3. การศึกษาผู้ใหญ่ (Leisure – time Instruction for Adults) เป็นการให้การศึกษเวลาดพิเศษสำหรับผู้ใหญ่ (อายุ 18 ปีขึ้นไป) ที่พ้นวัยเรียนมาแล้วมีความสนใจที่จะเรียนเพื่อ

- หาความรู้เพิ่มเติม
- ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- เพลิดเพลินสนุกสนาน
- เพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงาน
- เรียนรู้วิชาการใหม่ ๆ

เมื่อถามถึงจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ เขาจะบอกว่าทุกคนอ่านออกเขียนได้หมด ฉะนั้นการศึกษาผู้ใหญ่เพื่อสอนให้คนไม่รู้หนังสือจึงไม่มี แต่เขามีการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ภาษาฝรั่งเศส การฝึกโยคะ เต้นรำ และการเล่นบิรด์ เดนมาร์กลงทุนมากในการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งรัฐจะต้องออกค่าใช้จ่ายให้ทุกอย่าง เมื่อประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ ได้กำหนดให้มีการเก็บค่าเล่าเรียน ซึ่งบางแห่งได้มีการดำเนินการเก็บสำหรับหลักสูตร 3 เดือน เงินที่เก็บนี้เอาไปจ่ายเป็น

ค่าสอนซึ่งเขาคำนวณแล้วเป็นจำนวนเพียง 1 ส่วน ของเงินที่ครูได้รับเท่านั้น ส่วนที่เหลือนั้นได้รับจากกระทรวงศึกษาธิการ (หมายถึงรัฐบาลกลาง) 1 ส่วน เทศบาลจ่าย 1 ส่วน ซึ่งก็มีสาเหตุพอสมควร แต่เมื่อดูสถิติแล้ว ปรากฏว่าจำนวนนักเรียนลดลงมากหลังจากเก็บค่าเล่าเรียน เรื่องนี้รัฐบาลกำลังพิจารณาใหม่ต่อไปว่าจะเลิกเก็บค่าเล่าเรียนนักเรียนผู้ใหญ่อย่างสิ้นเชิง

การศึกษาผู้ใหญ่แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.1 โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ภาคค่ำ (Evening Schools) มีหลักสูตร 3-6 เดือน แล้วแต่วิชาที่เรียนส่วนใหญ่จะเริ่มราว ๆ 19.00 น. สอนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 2-3 ชั่วโมง สถานที่เรียนอาจเป็นโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน สมาคม พิพิธภัณฑน์ แล้วแต่สะดวก นักเรียนแต่ละวิชาจะต้องไม่น้อยกว่า 10 คน จำนวนสูงสุดไม่ได้จำกัด แต่เท่าที่สังเกตและสอบถามจะมีไม่เกิน 20 คน สำหรับวิชาที่เปิดสอนนั้นแล้วแต่คณะกรรมการจัดการศึกษาผู้ใหญ่

3.2 โรงเรียนผู้ใหญ่ภาคค่ำระดับมัธยมศึกษา (Evening High Schools) สอนวิชาเนื้อหาวิชาชั้นสูง เช่น วิชามนุษยวิทยา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ เป็นการให้การ ศึกษา ต่อเนื่องในชั้นสูงขึ้นไป

3.3 การศึกษาพิเศษ (Special Instruction) ได้แก่ การให้การศึกษแก่คนพิการ หุนหวก ตาบอด ปัญญาอ่อน ฯลฯ เมื่อมีผู้พิการดังกล่าวมาสมัครเรียนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปเทศบาลจะต้องเปิดสอนให้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

3.4 หลักสูตรวิชาชีพ (Vocational Courses) ได้แก่ วิชาชีพพิเศษ หรือเป็นบางประเภทซึ่งไม่มีเปิดสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาทั่วไป เมื่อมีผู้มาสมัครเรียนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ทางการก็จะเปิดสอนให้หลักเกณฑ์สำคัญ จะต้องเกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันมีวิทยาการใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอ เช่น การนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้กับห้องสมุด บรรณรักษ์จะต้องศึกษาเรื่องนี้โดยเฉพาะ เพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีขึ้น เป็นต้น

ยังมีวิธีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในลักษณะอื่นๆ ซึ่งมีหลักเกณฑ์คล้ายคลึงกัน เพียงแตกต่างกันในวิธีการให้ความรู้และวิธีเรียนเท่านั้น เช่น

- Study Circle
- Courses of Lecture
- Preparatory Courses
- Interest group for Adults

4. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม (Supplementary Cultural Arrangements) เป็นวิธีการให้การศึกษาผู้ใหญ่ประเภทหนึ่ง โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ 1/3 สำหรับการจัดให้มีปาฐกถา การแสดงนิทรรศการ การแสดงดนตรี และกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม ศิลป ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ โดยให้สอดคล้องกับกิจกรรมของ The Youth Schools และการศึกษาผู้ใหญ่ด้านอื่น ๆ สำหรับค่าใช้จ่ายอีก 2 เป็นของเทศบาล

5. กิจกรรมภาคพิเศษของมหาวิทยาลัย (University Extension Activities) วิชาใดที่เปิดสอนอยู่แล้วในมหาวิทยาลัย เห็นว่าตรงและเหมาะสมที่จะเปิดสอนสำหรับผู้สนใจ จะได้เรียนรู้ในเวลาจำกัดหรืออาจเป็นผลการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ที่ประชาชนควรรู้ คณะกรรมการของมหาวิทยาลัย ก็จะพิจารณาเปิดสอนให้แก่ผู้สนใจทุกคน แต่ผู้สมัครจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเข้าเรียน เป็นการเรียนเพื่อหาความรู้โดยแท้จริง เพราะไม่มีประกาศนียบัตรให้ และไม่มีการสอบใด ๆ

6. โรงเรียนทางไปรษณีย์ (Correspondence Schools) ผู้เรียนติดต่อรับส่งบทเรียนโดยทางไปรษณีย์ การดำเนินงานจะต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียนจะต้องเสียค่าเล่าเรียนตามกำหนดอัตราที่กระทรวงกำหนด ในรอบปีการศึกษาโรงเรียนจะต้องมีนักเรียนไม่น้อยกว่า 50 คน และจะต้องมีจดหมายติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาไม่น้อยกว่า 300 ฉบับ และโรงเรียนจะต้องตอบให้นักเรียนทราบไม่น้อยกว่า 300 ฉบับด้วย จึงจะสามารถดำรงสภาพโรงเรียนอยู่ได้

7. การศึกษาพิเศษสำหรับกลาสี (Leisure Time Instruction For Seamen) เดนมาร์กมีเรือโดยสารและเรือสินค้าติดต่อทั่วโลก จึงมีกลาสีและพวกที่ทำงานในเรืออยู่มาก พวกเหล่านี้ไม่มีโอกาสได้ศึกษาเวลาพิเศษดังกล่าวในตอนต้น รัฐบาลจึงจัดการศึกษาผู้ใหญ่เป็นพิเศษให้เช่นกัน โดยจัดเป็นรูป Study Circle มีหลักการดังนี้

- 7.1 ทางองค์การหรือสถาบันทางเรือขอรับรอง และยินดีให้ความร่วมมือในการจัด
- 7.2 ทุกคนที่ทำงานในเรือมีสิทธิเข้าเรียนเท่าเทียมกัน
- 7.3 จะต้องมียุทธวิธีการศึกษาพร้อม
- 7.4 ครูจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบ

7.5 ต้องไม่เก็บค่าเล่าเรียนหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ

แต่ครั้งที่เปิดสอนจะต้องมีผู้ใหญ่วัยเรียนไม่น้อยกว่า 4 คน ผู้บังคับการเรือมีหน้าที่ดูแลให้การเรียนเป็นไปตามระเบียบ และทำรายงานเสนอคณะกรรมการ Mercantile Marine Welfare Board กรรมการคณะนี้จะได้เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการอีกทีหนึ่ง

การบริหารงานการศึกษาผู้ใหญ่

แต่ละท้องถิ่นจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานการศึกษาผู้ใหญ่ประกอบด้วย

1. สมาชิกสภาเทศบาล 2 คน
2. ครูที่สอนการศึกษาผู้ใหญ่ 1 คน
3. ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ 2 คน
4. เทศบาลที่มีโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่มากอาจเพิ่มสมาชิกได้อีก

กรรมการคณะนี้มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ในเขตเทศบาลของตน รับผิดชอบงานด้านนี้ต่อสภาท้องถิ่น ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเสนองบประมาณควบคุมดูแลการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่ให้เป็นไปตามกฎหมายและประสานงานกับกระทรวงศึกษาธิการ และแต่งตั้งคณะกรรมการเยาวชน ซึ่งประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการ Youth Board เป็นประธานกรรมการของ Youth School Committee ด้วย

2. กรรมการจาก Youth Board 2 คน
3. คัดเลือกจากสมาคมต่าง ๆ 2 คน
4. จากกรรมการโรงเรียนท้องถิ่น 1 คน
5. สมาชิกสภาเทศบาล 1 คน

กรรมการคณะนี้บริหารงานการศึกษาผู้ใหญ่โดยตรง มีอำนาจแต่งตั้งครู กำหนดวิชาที่สอนและกิจกรรมต่างๆ ควบคุมดูแลให้การสอนเป็นไปตามหลักสูตร

คณะกรรมการบริหารการศึกษาผู้ใหญ่ระดับชาติ

กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ

1. คณะกรรมการเกี่ยวกับโรงเรียนเยาวชน (Youth School Council)
2. คณะกรรมการเกี่ยวกับกิจกรรมเยาวชน (Leisure time council)

3. คณะกรรมการเกี่ยวกับกิจกรรมเวลาว่างของผู้ใหญ่ (Council for Leisure Time Instruction for Adults)

คณะกรรมการเหล่านี้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำผู้อำนวยการกองการศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการศึกษาที่คณะกรรมการเกี่ยวข้อง กรรมการเหล่านี้อยู่ในตำแหน่ง 4 ปี

ระบบการบริหารงานของเดนมาร์กส่วนใหญ่มีคณะกรรมการเกือบทุกระดับ จากระดับชาติถึงห้องเรียนมีรายละเอียดมากมาย กรรมการเหล่านี้บริหารงานของตนตามหน้าที่โดยสม่ำเสมอและเป็นไปตามความมุ่งหมาย จึงทำให้งานประสานกันโดยตลอด

การศึกษาผู้ใหญ่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นการศึกษาตรงตามความต้องการของบุคคลในอันที่จะส่งเสริมสมรรถภาพในการงานของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นการลงทุนทางการศึกษาที่ประหยัดทั้งเงินและเวลาแต่ได้ผลคุ้มค่ายิ่ง ประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลายจึงให้ความสนใจทางการศึกษาประเภทนี้ไม่น้อยกว่าด้านอื่นๆ (พินิจ กาญจนวงศ์, 2516 : 6 - 13)

4. การบริหารการศึกษา (Educational Administration)

การบริหารการศึกษาจะอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน เช่น รัฐ ภูมิภาคและท้องถิ่น ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วจะมีการกระจายอำนาจการบริหารแตกต่างกันออกไปดังนี้

- โรงเรียนอนุบาลศึกษา จะอยู่ภายใต้การดูแลและรับผิดชอบของกระทรวงสวัสดิการสังคม

- โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับจะอยู่ภายใต้การดูแลและรับผิดชอบของแต่ละท้องถิ่น (Local Authorities)

- โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนมากจะอยู่ภายใต้การดูแลและรับผิดชอบของแต่ละเมือง

- การศึกษาระดับอุดมศึกษา จะมีหน่วยงานดูแลรับผิดชอบหลายหน่วยงาน

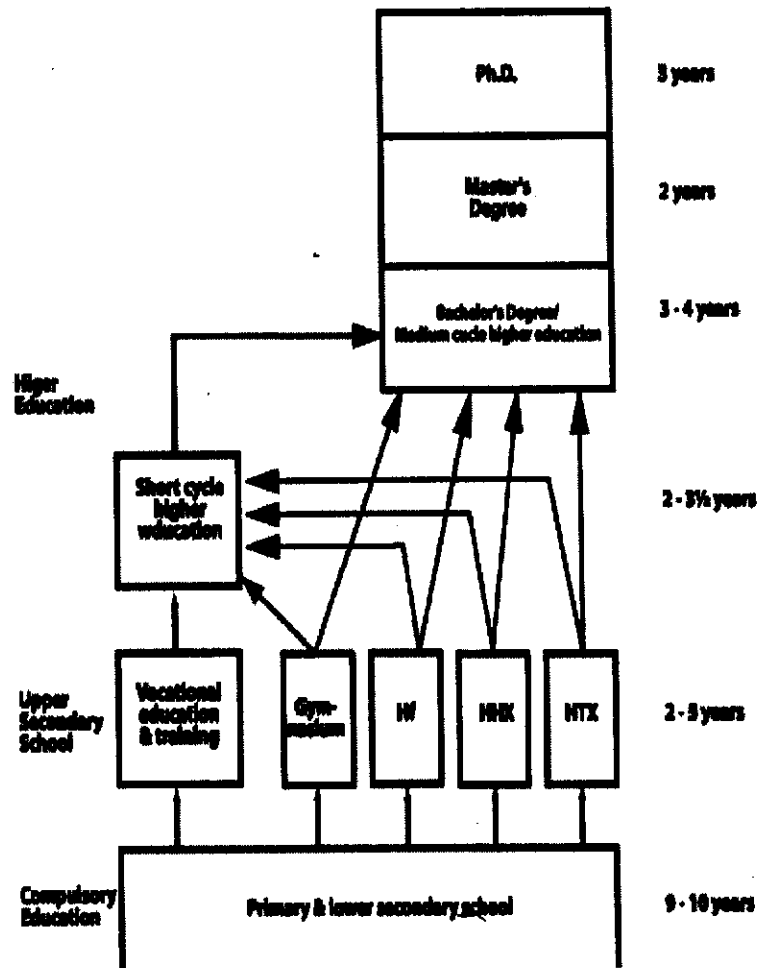
- โรงเรียนเอกชน วิทยาลัยเอกชน รวมทั้งมหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนใหญ่จะบริหารโดยใช้รูปแบบของตนเองเป็นหลัก แต่รัฐบาลยังมีเงินสนับสนุนให้บางส่วน (Postlethwaite, T.N., 1988 : 231)

จากการกระจายอำนาจในการบริหารการศึกษา ทำให้การศึกษาของเดนมาร์กในแต่ละระดับสามารถกำหนดเนื้อหา กระบวนวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในแต่ละท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

5. บทสรุป (Conclusion)

กล่าวโดยสรุป การศึกษาของประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียส่วนใหญ่คล้ายกัน แต่รายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของประเทศ การศึกษาผู้ใหญ่ของประเทศเดนมาร์กได้วางรากฐานที่ดีไว้ นับว่าเป็นจุดเด่นทางการศึกษาของประเทศนี้ และได้เป็นแบบฉบับแก่ประเทศต่าง ๆ ในยุโรป

กลุ่มประเทศต่างๆ ของสแกนดิเนเวียปกครองโดยระบบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เกือบทุกประเทศ ยกเว้นประเทศฟินแลนด์ที่มีประธานาธิบดี การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศเหล่านี้ได้มีการเข้มงวดกวดขันผู้จะเข้าศึกษาต่อไป คนที่มีความรู้ดีจึงจะเข้าศึกษาต่อได้ พวกที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อก็มีโอกาสศึกษาวิชาชีพ เพื่อนำไปประกอบอาชีพต่อไป ด้านการศึกษามีปัญหามากมายและมีข้อโต้แย้งกันทางความคิดเห็นของนักการเมือง ในที่สุดก็ประนีประนอมกันได้ โดยออกเป็นกฎหมายการศึกษา ซึ่งเป็นโอกาสที่จะให้มีการทดลองการศึกษาใหม่ ๆ ดังจะเห็นได้ว่ามีการจัดตั้งโรงเรียนแบบประสมชั้นอันเป็นการปรับปรุงความยุ่งยากในการจัดการศึกษาของประเทศเหล่านี้ให้หมดไป

ที่มา : www.r-u-e.dk/guidance_in_dk/grfik/graf3.gif

บรรณานุกรม

- พินิจ กาญจนวงศ์. "การฝึกอบรมวิชาให้ผู้ใหญ่ในประเทศเดนมาร์ก". การศึกษาผู้ใหญ่.
10 (8 พฤษภาคม – มิถุนายน 2516) : 6 – 13.
- เรืองศรี ศรีทอง. การศึกษาประเทศยุโรปตะวันตก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.
- อบรม สนิทบาล. ระบบการศึกษานานาชาติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสโตร์.
2537.
- Heinink , A.L. and Braaksma, J. "Education Support Agencies In Some Education
Countries" International Review of Education. 39 (3, 1993) : 211.
- Ministry of Education. Act or the Folkeskole. Copenhagen : Ministry of Education
or Press, 1979.
- _____. The Education System. Copenhagen : Ministry of Education. ,1980 b.
The Royal Danish Ministry of Foreign Affairs. Denmark in nutshell.
Copenhagen : Vibo, 1998. (เอกสารแผ่นพับ)
- www.r-u-e.dk/guidance_in_dk/grfik/graf3.gif

